

Wetenschappers aan het woord

Lieke Witlox sprak met twee wetenschappers over het belang van het werken met kranten op school: **Wilbert Spooren**, hoogleraar Taal en Communicatie aan de Vrije Universiteit Amsterdam, en **Karin Raeymaeckers**, hoogleraar Pers- en Communicatiewetenschappen aan de Universiteit van Gent.

Pers- en communicatiewetenschapper
Karin Raeymaeckers Foto: privébezit.

Het Amerikaanse Newspapers in Education, de Duitse Zeitung in der Schule en de Belgische Kranten in de Klas, allemaal voorbeelden van internationale zusjes van Stichting Krant in de Klas. Ze hebben allemaal hetzelfde doel: het lezen van de krant door jongeren bevorderen, maar de uitwerking is anders.

Karin Raeymaeckers evalueerde het Vlaamse project. Ze vertelt over de populariteit ervan en het ontbreken van een taaltraditie in Vlaanderen en België.

Kranten in de Klas is een initiatief van de Vlaamse Dagbladers en de Vlaamse overheid; de organisatie stelt jaarlijks bijna twee miljoen kranten beschikbaar. De docent ontvangt voor iedere vijftien leerlingen, gedurende twee weken, een krantenpakket. Dat pakket bestaat uit één exemplaar van *De Tijd*, twee exemplaren van *De Morgen*, *De Standaard*, *Gazet van Antwerpen* en *Het Belang van Limburg* en drie exemplaren van *Het Laatste Nieuws* en *Het Nieuwsblad*. Begin oktober kunnen de docenten zich inschrijven voor het project, dit jaar was de voorraad kranten binnen zes dagen op.

Hoe is het succes van Kranten in de Klas te verklaren?

“Het is inderdaad heel populair.

Dat heeft twee redenen. De leerkrachten willen graag aan het project deelnemen omdat het de enige manier is om gratis te werken met kranten en actueel lesmateriaal. In het Vlaamse onderwijs is het bijbrengen van een kritische houding samen met het onderwijzen van kennis core business. Daarbij wordt de subsidiëring van Kranten in de Klas ieder jaar opnieuw bekeken. Naar aanleiding daarvan wordt bepaald hoeveel kranten er beschikbaar gesteld worden, daarna wordt de actie geopend. Op deze manier wordt er een soort schaarste gecreëerd, op is op. Met het gevoel dat de docenten de actie niet willen en kunnen missen en de kranten ieder jaar weer uitverkocht raken.”

“Jongeren moeten leren dat er meer dan een bron is, en deze bronnen naast elkaar leggen. Op basis daarvan kunnen ze hun conclusies trekken.”

Docenten die het krantenpakket aanvragen, krijgen alle Vlaamse kranten. Waarom mogen ze geen keuze maken?

“Voor de volledige blik en uit ideologisch oogpunt. Het mag eigenlijk niet uitgesproken worden, maar in het Vlaamse onderwijs zijn nog altijd flarden van de verzuiling te herkennen. Om daar niet aan bij te dragen is het van belang alle kranten aan te bieden. De uitgeverijen hebben zelf de frequentie bepaald, de kranten met een grote oplage komen vaker voor in het pakket. Bovendien biedt het leerlingen volledigheid. Sommigen zijn thuis een zakelijke kwaliteitskrant gewend en hebben op basis daarvan de krant als saai beoordeeld. Als zo'n leerling een meer populaire krant te zien krijgt, kan dat beeld bijgesteld worden. Uiteindelijk vergroot dat de kans op het kopen van een krant. Het lezen van verschillende kranten draagt eveneens bij aan een kritische houding.”

Waarom is het zo belangrijk dat jongeren kritische mediagebruikers worden?

“Het media-aanbod wordt ‘meer van hetzelfde’ en de berichtgeving verschilt steeds minder van elkaar. De aandacht voor serieuze informatie verslapt. Het is van belang kritisch om te gaan met alle informatie. Door hetzelfde bericht in meerdere kranten te lezen, wordt zichtbaar dat er verschillende standpunten zijn. Jongeren moeten leren dat er meer dan een bron is, en deze bronnen naast elkaar leggen. Op basis daarvan kunnen ze hun conclusies trekken.”

Kranten in de Klas richt zich op de jongeren via het onderwijs, waarom niet via de ouders?

“Als we ons op de ouders zouden richten, zouden we ‘pleiten voor bekeerde mensen’. De kracht van dit project is juist de werking via het onderwijs. België heeft geen leestrategie, zoals Calvinistische landen dat wel hebben, en voor veel Vlaamse jongeren is lezen een opgave. Het aantal families zonder krant neemt steeds meer toe. Ouders die zelf geen krant lezen, zullen zich ook niet aangesproken voelen om aan een soortgelijk project mee te werken. Het project Kranten in de Klas covert juist iedereen en niet alleen de groep die al leest.”

Uit uw onderzoek blijkt dat het effect van Kranten in de Klas het grootst is op leerlingen die zelden of nooit een krant lezen, hoe is dat te verklaren?

“Onbekend maakt onbemind. Veel jongeren hebben een negatief beeld van de dagbladen. Als je dan nooit een krant te zien krijgt blijft dat oordeel gehandhaafd. Door Kranten in de Klas maken ze kennis met verschillende kranten en ontdekken ze dat er ook dingen in staan die wel aansprekend zijn. Zoals sport, celebrities en lokaal nieuws. Dat is ook de kracht van de diversiteit.”